

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrt leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrt leta 1 gl., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XL.

V Ljubljani, 8. mal. travna 1887.

List 14.

Aleluja! — Slava Jezusu!

Sladki Jezus počeszen;
Sprejmi v slavo naše glase;
Vstal si z groba presvitljen,
Slava Ti na večne čase!

Nam raduje se sercé,
Jezus! Tvojega vstajenja;
Zmagal si oblast temé,
Luč podaril spét življenja. —

Človek, tisoč let jetnik.
Suženj v ječi stare zmiže.
Danes, glej, tvoj Odrašenik
Vse verige ti razbije. —

Kdo bi se ne veselil?
Komu serce se ne širi?
Kdo goreče ne častil
Te, o Jezus, v živi veri! —

Zbrisal naše si dolgé,
Z britko smertjo in terpljenjem;
Dane pa kažeš nad zvezdó,
Nam s častitljivim vstajenjem.

Ti si vstal. — jaz tudi bom,
Moj Zveličar prečastiti!
Šel s teboj bom v rajski dom,
Smel se večno veseliti.

Kdo bi se ne veselil,
Kdo ne ljubil serčno Njega,
Ki z ljubezni se daril,
Nas rešiti smerti, zlega!

Oj narodi vsi zemljé,
Vsi nadzemeljski duhovi,
O vse angeljske veraté,
Združimo se v pesmi novi!

Vse stvarjenje — kar živi,
K slavi Tvoji naj se zbuja,
Sladki Jezus, Te slavi:
Slava! slava! Aleluja!!

Radoslav.

Lepota in čednost.

(Govor v kat. družbi.)

(Konec.)

Zgoli človeška čednost, brez višega namena, po kerščanskem uku nima kake posebne vrednosti; čednost pri kristjanu, in torej tudi njegova lepota je čeznatorna. Ni redko n. pr., da zlasti kaka „jara gospoda,“ tudi drugoverska, ali celo brezverska, ima silo lepe lastnosti, posebno pa usmiljenje do bližnjega (še bolj pa morebiti do mačk, do psičkov itd.); toda to je brez cene, ako nima višjega namena in ozira: ako ni zavolj Boga. Marsikteri bi ti vse storil, dokler strežeš njegovim nagnjenjem, dokler si ljub in drag njegovim občutkom; zadeni pa na njegovo nasprotno struno, obnašaj se mu naskrižem: zapustil te bo, ne te več pogledal, še manj pa kaj dobrega storil, ker: ti se mu več ne priležeš: on te ni ljubil zarad Boga, in je le svoje lastne strasti v tebi ljubil, — njegova ljubezen ni bila lepa.

Klemen Aleksandrijski dušno lepoto imenuje delo sv. Duha. Eden njegovih učencev še z večim navdušenjem preslavlja to čeznatorno lepoto, ko pravi: „Kdor je razumel, kaj je tista lepota neveste, katero (nebeški) Ženin ljubi, Sin Božji sam, tista prelepota duše, pravim, ki se sveti v nadzemeljski, v več kot nebeški lepoti; tega bo sram, z ravno tistim imenom lepote častiti še telesno lepoto kake ženske, mladenča, možá; sej prave lepote ne razumeva meso, katero ni nič kakor le ostudnost. Zakaj „vse meso je trava, in njegova slava, tista ki kakor tako imenovana lepota pri ženski ali pri mladenču oko nase obrača, je enaka cvetici, kakor govori prerok: „Vse meso je kakor trava, in vsa njegova krasota kakor cvetlica na polji. Trava zvéne in cvetlica odpade: beseda Gospodova pa ostane vekomaj.“

Klemen Aleksandrijski, Bazilij in drugi cerkveni učenci tudi učijo, da naš Bog in Zveličar kakor človek ni imel tiste telesne lepote, ktera je v očéh meséno mislečega človeka nad vse drugo. Njegovo zunanje je

bilo polno častitljivosti in veličanstva, njegovo obnašanje tako, da je vse nase vleklo; pa ni se skazoval s tako imenovano lepoto mesa, ker to je le dozdevnost, ampak s pravo lepoto — duše in telesa. Pisano je: „S tvojo lepoto, to hoče reči, s tvojim nevidnim božanstvom. Zakaj to je prava lepota, tista, ki je nad vse človeško občutje in razum, in se razodeva le preiščevajočemu duhu. Učenci so spoznali njegovo lepoto, ko jim je prilike pojasnoval; Peter in sinova Groma sta gledala taisto na Gori, ko je zasijala lepši od svetlobe solnčne, ko sta bila vredna najdena, kakor prvo svetlobo njegove častitljive prikazni gledati s svojimi očmi.“

Taki je nauk omenjenih cerkvenih učencov o lepoti Sinu Božjega. Klemen Aleksandr. pristavlja, da lepota duhov je zlasti in posebno v pravi popolnosti ali doveršeni umne stvari, to je, v polnem soglasji (harmoniji) v misli in prizadevanji z modrostjo in ljubeznijo Božjo. Se vé, da počutna in perstena, grudoslovna modrost, filozofija mesa, ni zmožna k takim mislim se povzdigniti; le-ta modrost nima oči za bitja, ki se ne dajo z rokami otipati, in zdi se ji kakor sanje, ako sliši o nevidni lepoti govoriti...

Prav primérno pravi dr. Evgenij Kadeřavek, gimnaz. profesor v Olomovcu: „Naturalist“ (naravomolec) za lepo ceni le samo to, kar je počutno lepo, njemu je gola podoba človeka, ali veliko več ženske, naj višji vzor (ideal) lepote. Kaj je njemu lepota kerščanskega jurista Toma-Morus-a v Redwitzevi dramatiški poeziji? Kaj lepota sv. Neže v Wisemanovi „Fabioli“? kaj lepota ljubeznjive Kordelije v Shakespeare-ovem delu „Kralj Lear“? ... On (naturalist) se klanja pred dvema malikoma, pred Apolinom Belvederskim in pred medičejsko Venero. Umetnost velja naturalistu za vero, in narava za verski evangelij. — Blagi filozof Nik. Taccone-Gallucci piše: „Lepe umetnosti se poživinijo v svojih nagih, nečistih podobah, v poželjivi goloti. Od romance do epopeje (od poskočnice do junaškega speva) se vleče nekaki nesramožljiv naturalizem (naravomolstvo), ki se človeku gabi, pijana bésnost poželjivega mesa, ki zlata in kratkočasa išče. Počutne orgije (nečiste in razuzdane veselice) se lotijo duhov, in dervé se v brezna, ponore, katerih globočina in širokost se ne dá izmeriti.“

Ravno filozofi tacega kopita o lepoti tako pišejo, da se treznemu človeku mora smešno in prismojeno zdeti in da jih čitatelji težko umevajo, ali pa še ne; toliko manj, ker blezo večkrat sami ne vedo ali saj ne pomislijo, kaj da govoré. Senzualistom (poželjivcem) je lepota tista telesna lastnost, s katero se obudi počutno poželenje, ali: po kateri naše čutnice zaidejo v lahko igrajoče delovanje. Tako meni Burke — res „prava burkarija“. Po Kantu je le samo „subjekt“ zarés lep, „objekt“ je lep le vsled „reflexa“, ki ga subjekt verže na taistega. Komu bi se ljubilo take učene čenče študirati in prazno slamo mlatiti?

To so tisti možje, bogati z besedami, pa kervavo ubožni z modrostjo in s treznimi mislimi, možje večerajšne véde; možje, ki se kaj močno péhajo nam dokazati, da so brez vsega duha in da kakor živali nimajo više zmožnosti, razum sanjajoče fantazije! *) Pa vernimo se k pravim modrijanom.

Enako gerškim so mislili in bili prepričani veliki večerne cerkve, n. pr. Sv. Avguštin in sv. Ambrož. Po sv. Avguštinu je vsa dušna lepota čednost in modrost; po sv. Ambrožu je „dušna lepota odkritoserčna čednost. — spoznanje nebeške modrosti pa je njena lepota.“ Telesna lepota po teh učениkih ima — se vé da — tudi svojo vrednost. „Gotovo ne pravimo,

da telesna lepota je čednost; zato pa ne zaničujemo ljubeznjivosti,“ pravijo ti modrijani: „sej nedolžnost sama lica s srmožljivo rudečico obliva, oko olepšuje. In kakor umetnik bolje dela v mehki ali odjenljivi glini, tako se čednost lepše sveti v lepši podobi.“ Vender brez primere višje kot ta vedno stoji dušna lepota. „Ako kdo ljubi lepoto duše, on ljubi nas; ako ljubi pa mično telesno podobo, on ne ljubi človeka samega, ampak lepoto mesa, ki tako naglo obcvete in odpade.“ In ravno ker tako hitro obcvete in obletí, že zato po sv. Avguštinu ni prava, ampak je „lažnjiva“ lepota, naj nižji, naj spodnjiši stopnja lepote, minljiva, mesena, silno necenljiva in majhna, „odurna v priméri s pravo dušno lepoto.“ Modrijani pravijo, da zato jo Bog tudi slabim, nevrednim delí, da bi dobri ne mislili, da lepota je visoka dobrota. Zato jo sv. Duh imenuje nečimurnost. Ne po telesni, ampak po dušni lepoti prihajamo Bogu podobni.

Iz tega tuji vsak lahko sodi, koliko so vredne tiste pesmi, tiste povedke, tisti popisi mesene lepote v premozihi beletristiških romanib, novelah in družih spisih raznega imena. Koliko nesrečnih zavéz in zakonov izhaja iz tega, ker se gleda le na kožo in meso, ne pa na dušne lastnosti. Ali niso tisti pisarji in snubači s svojim pisanjem podobni mešetarjem in mesarjem, ki pri kupovanji živine gledajo zgoli na salo in meso ter le na to, kar pri klavščini več zaleže? To so „žertvovalci“ v pravem pomenu besede.

Sv. Janez Zlatoust o tacihi nespametnih ljudéh prav podučno, pa tudi svarljivo govori. On pravi: „Ti praviš: tako mičen je obraz, tako prečudno lep?... Toda ali ni prečudno lepa tudi cvetlica tam na zemlji? ali pa ni primorana venéti? Tako tedaj tudi tukaj ne glej na cveteči obraz, temveč poglej globokeje s svojim duhom; odverni počutek od tistega lepega poveršja, in prašaj, kaj se znotraj nahaja...“ Toda praviš: o ko je tako polno modrosti in tako milo, tako lično zakrožene so obrvi, trepavnice tako krasno slikane, pogled tako pohléven, poteze tako blage in vabljlive...“ Pomisli pa zopet, da vse to ni drugo kakor koža in kite, žile in mišice. Potem — misli si to lepo oko od starosti vélo in kalno, vsled bolezni ali žalosti mračno, v jezi zabuhlo in vneto; ali ni to zoperno? ali se ne pristudi v trenutku, ali ne zgubi svoje lepote prej kot kaka podoba? In zdaj — povzdigni duh k tisti lepoti, ktera je prava lepota.... Ali ne uči neka skušnja tudi tega, da obrazi, ki so v mladosti posebno lepi in mični, svojo lepoto bolj zgodaj zgubé, v tem ko se manj vabljlivi obrazi bolje ohranijo in poznejše leta nekako posebno čvrstost še začno razodevati, kakor da bi Previdnost hotla nadomestovati, kar je kdo v mladosti manj dobil.

Pa praviš ne mara: dušne lepote ne morem videti. Ta izgovor je precej prazen in maloveljaven; kajti dušna lepoto hitro spoznaš, samo da hočeš, in lepši dušo ko sam imaš, ložej jo boš navadno spoznal tudi pri bližnjem. In ako velja tovaršico voliti si za vse žive dni, je previdnost še bolj potrebna, in če kdaj, je takrat potrebna molitev, da človeka obsije više spoznanje. Človek namreč le prerad izvoli to, kar njegove oči opana, brez pomislika, kakošen je notranji stan, notranja lepota, in kakošni utegnejo biti nasledki?

Pri vsem djanji in nebanji pa nikoli ne pozabimo pregovora: „Quidquid agis, prudenter agas et respice finem.“ To je:

Modro delaj vsako delo;

Misli, kakšen bode konč imelo.

Tako misli tudi pri lepota, če so pomagljive k dosegi poslednje in naj večje lepote, ali ne? Poslušajmo sv. Avgustina. On praša: „Kaj nas čaka v nebesih?“

*) Gl.: Aesthetik Jos. Jungmann, str. 43 in 44.

Tako je prašal v pridigi v stoljnici sv. Perpetue v Kartagi. „Kaj nas čaka v nebesih? Nič manj ne, kakor Tisti, ki je nebesa stvaril. Plačilo tvoje vere je tvoj Bog; njega boš posedel, On sam hoče biti plačilo tistim, ki mu služijo.“ In kakošna je Njegova lepota? Kaj ti bo dal, ko se ti bo dal samega sebe?...

Pravijo, če se skoz povečavnik gleda tudi naj drobnejši in naj bolj gladko izdelana šivanka ali igla, se vender pokažejo na nji velike gručice, gerbe, višine in votline itd... Kaj še le, če tudi naj lepši obličje gleda skoz povečavnik? Kako velike nepopolnosti, mezulji, bulice in bule, tam gnoječe otiske, tu nelični zarastki, debele, zgerbančene kože, mnoge živali, ki se sicer ne vidijo, ki se v lice zagrizujejo... Ni je stvari, ko bi bila še tako popolnoma, da bi ne imela tacihi skáz in pomanjkljivosti...

Le Eno je Bitje, ki nima čisto nobene skaze in nobene nepopolnosti, temveč je samo v sebi naj večji lepota in dobrota. To neskončno lepo bitje je Bog, in to lepoto moramo iskati, da si jo dobimo v večno posest, naj stane tudi naj večega truda, narhujši vojske, naj stane tudi prelivanja kervi, naj bridkejših smertnih muk in bolečin!

Najposlednjiši afrikanski mučenci.

Pod vročim nebniim pasom ob ravniku je zamursko kraljestvo Uganda, ali Buganda, ki se šteje pod apostoljski vikarijat Njanza. Dežela obsega čez 80.000 štirjaških milj. in je še le kacihi 25 lét Evropejcem bolj natanko znana. Dežela je lepa, rodovitna, prebivavci pa so nemarljivi in lahko tudi neusmiljeni zamurci. Zapeljani, in po nekterih veljakihi nahujskani, so tudi sovražniki keršanstva in so lansko leto več kristjanov pomorili. Zdaj Propaganda z vso vestnostjo sestavlja pisma o teh mučencih. Listič „Nigrizia“ v Veroni je prinesel nekatere prav znamenite čertice o teh mučencih, ki naj jih posnamemo za drage „Daničine“ bralce.

Večino teh mladih keršanskih junakov so divjaki žive žgali. Kakor se je o vsihi časih vidila neka posebna satanova iznajdljivost pri zbiranju muk in terlic zoper kristjane; tako se vidi tudi tukaj. Trinogi so jih zvezali: potem je bil vsak teh mladih kristjanov zdergnjen in zamotan v velik vejnič drobnejšega suhega lesa. Nato so jih razposadili v podobi kroga tako, da so se noge enega dotikale uóg družega, in na sredi so zažgali ogenj; dosegali so plameni na prvo noge, ter je mučenstvo terpelo najdelj, kar je bilo mogoče.

Med 34 kristjani, ki so jih peljali žive sežgat na homcu Namugongo, od koder se vidi k cerkvi presv. Marije D. v Rubagov, je bil tudi sin Mkadjangov, in ta Mkadjanga je bil poveljnik pri tej grozovito neusmiljeni moriji. Ta nesrečni oče si je na vse kriplje prizadeval, da bi izvabil od sina kakoršno koli besedo, ki bi bila količkaj podobna zatajenju sv. vere, in to zato, da bi ga otél te strašne smerti. Toda mladeneč je bil čez vse stanoviten v veri, katero je bil sprejél.

Ponudil je oče sinu priliko k begu in skrivališču. Toda sin je ponudbo odbil in rekel: „Moj oče, nočem biti skrit. Ti si králjev suženj; on ti je zapovedal mene umoriti; ako tega ne storiš, te bo zadela njegova jeza; in jest ti hočem odverniti to nesrečo. Vem, da moram umreti, ker sem kristjan. Končaj me, oče!“

Mkadjanga tedaj ni mogel najti načina, da bi sina smerti rešil; hotel je torej vsaj obvarovati ga marterstva na ognji. Ukaže torej enemu svojih podložnih, da ga je s kolom udaril na tilnik ter ga ubil; in njegovo truplo, potisnjeno v leseni vejnič, je bilo sežgano z

drugimi pričujočimi tovarši. (Kdo vé, če ne bo tako blagi sinček še spreobrnjenja sprosil v nebesih tudi očetu, ki sta se tako ljubila in ga je vender moral umoriti?)

Trije naj mlajši strežniki kralja Muanga: Šimon Sebuta, Dijonizij Kamjuka in Uelaba, ki so bili v številu štiri in trideseterih mučencev na homcu Namugongo, so zbudili usmiljenje trinogov — to pa s svojo mladostjo, z ljubeznjivim in modrim obnašanjem. Goreče so jim prigovarjali, naj nikar več ne molijo, da bi jih oteli pokončanja, trije dečki pa so odgovorili: „Mi pa nikakor ne bomo jenjali moliti, dokler bomo živi.“ Obderžali so jih na strani, nadjajoči se, da pogled na pripravljeno mučenstva pri tovarših jih bode ostrašil.

Toda zastoj.

Videč, da že vsi so bili zdergnjeni vsak v svoj vejnič, se je Šimon Sebuta bal, da bi ga utegnili pri-deržati, in je zaklical: „Kje je moj vejnič? vsak ima svojega; tudi jest ga čem imeti.“ Vedejo se, da mu hočejo voljo spolniti, in zvežejo njega in druga dva naj mlajša tovarša, Dijonizija in Uelaba, vlečejo pa jih na stran; potem jih zapró v ječo, in poslednjič pusté pri življenju. Morebiti jih je Bog hotel ohraniti, da bodo za priče ognjenega mučenstva, ki so ga prestali eden in trideseteri tovarši.

Dragotin Luanga, glavar strežnikov, je bil terpinčen posebej, žgal ga je trinog Senkolé prav zelo počasi, od nóg naprej. Dolgo mučenstvo je Luanga terpel s prečudno vdanostjo.

Eden in trideseteri, živi žgani na homcu Namugongo, so skupno na glas molili, dokler niso plameni sežgali njih životov. Matta Murumba, keršen l. 1882, si je videl pred seboj noge, roke in z ledji dolge štrakeljne mesa, stergane in spečene: tako je počasi umiral, in bil je puščen na polji. Hiene in jastrebi, katerih je silo veliko v tej deželi, so spoštovali merliča in se ga niso dotaknili.

Med tem je derhal oboroženih poganov šla plenit hišo Mattia-Murumbovo. Njegova mlada sestra, videč bližati se oboroženo ljudstvo, ni še vedila, kaj to pomeni, je dobila še priliko, da se je skrila do časa. Potem pa, ko zvé, da so ji brata trinoško umorili iz sovrašstva do sv. vere, pride iz skrivališča, dohití odhajajočo derhal, in kliče: Vi ste umorili mojega brata zato, ker je molil; tudi jaz molim kakor on, ubite me torej, kakor ste mojega brata! —

In kakšen je sad tega preganjanja? Kri mučencev je vselej sémé kristjanov. V Bugandi, kakor se vidi, zdaj vse spoštuje nove marternike. Poslednje novice iz Afrike pripovedujejo, da saj ta trenutek so Muranga in njegovi kruti ministri odjenjali od preganjanja, in pa da spreobračanja v Bugandi še nikoli niso bile tako pogoste, kakor so zdaj.

Znamenita knjiga.

(Dalje.)

Odtlé se obrača avtor k nasprotnikom in pobija njihova očitanja. Ker se vsi ugovori nahajajo v knjigi vladike Makarija, se večinoma bavi le z njegovimi izjavami, utemeljujoč to tako-le:

„Našopirjena veljavnost avtorjeva (Makarijeva) med njegovimi enakoverci, sočasnost njegovega spisa, pohvalna gorečnost, s katero se sili ubraniti z vsami mogočimi sredstvi vsako ped zemlje, katero zastopa, in konečno često naivno prepričanje, katero sem našel med večino svojih sorojakov, da je njegov bogo-

slovni nauk, nepristopna trdnjava — to me je napotilo, da sem tako odstopil od kronološkega reda. — — — Morda se pokaže pri nepristranski oceni marsikterih njegovih oddelkov, da je avtor, pisaje v jeziku malo znanem učenemu evropskemu občinstvu, bolj mislil na to, da ne izzove odgovora na svoja, ne vselej srečna modrovanja, in čisto svojevoljne zaključke (sklepe), nego na strogo znanstveno, stvarno brambo gerško-ruske vere. — „Terden kredit v omenjenem krogu včasih srečno namestuje odsotnost (nepričujočnost) gotovega kapitala.“

Iz odlomkov Makarijevega spisa je precej jasno, na kateri stopnji je rusko bogoslovje. Ta — naj znamenitejši bogosl. učenjak novejšega časa prav živo kaže, da je na Ruskem tudi kraljica vseh znanosti pod pritiskom carja-papeža postala sužnja. Oficijelno se mora nauk pravoslovja zagovarjati, da se ima dati kaj v roke in v glavo polizobraženemu popovstvu, „ut decipiatur.“

L. 1850 je Anglikana Nila pozval car Nikolaj, da bi na kakoršen način si že bode skušal združiti rusko cerkev z angleško. Ta mož je vprašanje o izhajanju sv. Duha vsestransko, temeljito in učenjaško preiskal, s tisto točnostjo in natančnostjo, ki je lastna le angleškim učenjakom. Rezultat njegovega preiskavanja je bil ta, da je nejasnih (kosvennyh, schrag) izjav in prič več na strani gerške vere, jasnih pa na strani latinske. Ta aritmetični dokaz — rekel bi — je bil za Makarija že prehud; ni ga porabil in v svoji knjigi popolnoma prezira (ignoruje) do čistega vednostno kujigo svojega angl. somišljenika. —

To pripoveduje avtor v dokaz, na kakih nogah stoji celo Makarijevo modrovanje. Nato dokazuje, da je nasprotni nauk, da izhaja sv. Duh samo od Očeta, logična nesmisel. Ta dokaz — sv. Tomaža Akvinskega — je znan; vendar ga tu v glavnih mislih podajem po našem avtorju, ker je po tem lažje spoznati v resnici pomilovanja vredno brezumnost Makarijevih ugovorov:

Red, v katerem se navajajo božje osebe, je terden. nanaša se na njihovo bistvo; vsak drug red bi bil napčen; tedaj prvi je Oče, drugi Sin, tretji sv. Duh. To: prvi, drugi, tretji se seveda nikakor ne nanaša na časovno odvisnost, marveč samo na odvisnost izhajanja. — Samo od Očeta se rodi Sin. Dotle je v obeh cerkvah soglasje. A zdaj? Sv. Duh izhaja samo od Očeta, terdi gerško-ruska; ne, marveč tudi od Sina, pravi katoliška. In to je pravo! — Kajti sv. Duh mora izhajati od Očeta že rodilvega Sinu (ne po času, marveč po odvisnosti izhajanja), ter je sv. Duh tretja oseba, tedaj ona, pred katero ste že prva in druga. Bistvo Očeta je namreč ravno tisto, kot bistvo Sina, le s tem razločkom, da Oče ne more h krati biti Sin in naopak; iz tega pa sledi, da izhaja sv. Duh iz bistva, ali iz principa, ki ima v sebi osebno Očeta in Sina, t. j. izhaja od Očeta in Sina.

Ali se pa more govoriti: sv. Duh izhaja od Očeta. Prav lahko, kajti Oče je prokatarški vzrok — prvi princip sv. Duha; lahko se tedaj on sam imenuje, ker se s tem dokazuje že tudi druga resnica, da namreč izhaja sv. Duh tudi od Sina.

Ko tako prav jasno dokaže resnico nasprotne terditve, nadaljuje rekoč:

„Konečno more vsaka terditev, bode si še tako neutemeljena ali nespametna, če se zbudé človeške strasti, zlasti narodna zavist in domoljubje, žalibog služiti v zadosten vzrok za razkolstvo. — To resnico je nepremakljivo dokazala dogma o izhajanju sv. Duha. Izloči Gerke, ki so ravno tako zaprejeni v to vprašanje, se ni nikomur, pa prav nikomur zazdelo,

da bi sprejel to novotarijo, ki so jo vvedli v stari nauk kat. Cerkve. In ko je 7 stoletij pozneje protestantizem tej Cerkvi zadel novih rán in zgub, ni ne ena izmed protestantskih ločin v Germaniji. Angliji. Švediji, Holandiji, Švici in Ameriki mislila, da bi bilo mogoče pri vsem sovraštvu proti Rimu, brez javnega žaljenja zdravega uma in razsodljivosti, sprejeti gerško-rusko terditev o izhajanju sv. Duha.“

Nato prehaja na posamezne Makarijeve ugovore.

Ta (Makarij) koj v začetku, kot prvi dokaz, stavi vprašanje: Je li v sv. pismu naravnost in jasen dokaz, da izhaja sv. Duh od Sina; in odgovarja: ni ga ne enega. —

Naš avtor mu to spodbije s proti-vprašanjem: Je li v sv. pismu naravnost in jasen dokaz, da sv. Duh ne izhaja od Sina; in odgovarja tudi: ni ga ne enega.

Dalje ugovarja Makarij: Oče in Sin sta sicer prav tista po bistvu, a izključivši osebne lastnosti (kako modro!), sicer se pogreznemo v Sabelijanizem (in previdno!). Če pravimo Oče rodi Sina in diše sv. Duha, razumevamo: Oče kot oseba s svojimi osebnimi lastnostmi, različna od Sina in sv. Duha, tedaj tudi, če pravimo, da sv. Duh izhaja od Očeta, v tem Očetu nikažor ne smemo razumevati tudi Sina, kateri je sicer z Očetom tisti po bistvu, a ne po osebni.

Bore Makarij, ki je s tem hotel podreti povedani dokaz iz umstvomovanja, pokazal je le, da ga revež ne razume. Naš avtor mu to tudi precej prijemljivo dokaže.

Visoko prevzvišeni metropolit še dalje terdi to-le: „Če dopuščamo, da se v besedah „izhaja od Očeta“ ne izključuje, marveč nasprotno razumeva izhajanje sv. Duha tudi od Sina, zato ker je Sin z Očetom prav tisti po bistvu, moramo dopustiti, da se v besedah „rojen od Očeta“ ne izključuje, marveč vklepa rojstvo Sina od sv. Duha, kajti sv. Duh je prav tisti z Očetom po bistvu.“ Makarij je tudi našel, da je Perrone (v svojih Prael. theol. II, str. 432) ta ugovor skušal ovreči, a po njegovem mnenju se mu to ni posrečilo. Tako-le se namreč dalje izjavlja:

„Pa pravijo, sv. Duh je v redu božjih oseb tretji in zato je v redu izhajanja drugi in zato ne more biti, da bi sv. Duh rodil Sina, ki je v redu izhajanja prej nego On. — Žalostna obramba! Branitelj se ogiblje določne izjave. Za to se gre, če Sin, ki je tisti z Očetom po bistvu, izvaja z njim vred sv. Duh, tudi sv. Duha, tudi sv. Duh, ki je ravno tako tisti z Očetom po bistvu, rodi z njim vred Sina; toda branitelj zapušča edinstvo bistva božjih oseb in naravnost k temu prehaja, da so različne kot Osebe. A tudi tukaj izreka krivo misel; če morda iz tega, da se Sin v redu oseb presv. Trojice šteje kot drugi, in sv. Duh tretji, ne sledi, ali da Sin in Duh nista sovečna, ali da Sin iz Očeta prej izhaja in Duh pozneje, ali da zaradi tega Duh ne more se z Očetom vdeleževati rojenja Sinovega? Ne, Sin in Duh sta sovečna, kakor Oče, Sin rodi se od Očeta in Duh izhaja od Očeta prav od vekomaj in pri tem vsi enkratno, a ne tako, da bi eden preje in drugi pozneje, in tedaj če se more Sin vdeležiti skupaj z Očetom pri izhajanju sv. Duha, prav tako se more tudi sv. Duh vdeležiti pri rojenju Sina.“

Kdor je količkaj znan z bogoslovnimi izrazi, brez dvoma ne potrebuje rešitve tega samega v sebi neumnega ugovora. Naš pisatelj ga sicer prav natančno rešuje, in tako jasno dokaže, da se ta ugovor odlikuje po „bogoslovski nevednosti, debelosti v ontoloških pojmi, zanikanji naj preostejših logičnih zakonov in na zadnje po formalno goljufnem spričevanju.“ Makarij je

namreč besedo anterior Perronejevo prestavil s „prežde“ — preje po času. Slavni rimski profesor bi se v resnici „z zaničevanjem obernal od takega bogoslovnega barbarstva, če bi mogel vstati iz groba.“ —

(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Mokronoga. (Nesreče) — 3. sušca je Jožef Povše iz Gorenjega Lakenca s svojim tovarišem pripravljaj derva. Bilo je v bregu; troje bukovo drevo je ležalo eno verh družega. Ko prežagata gorenje drevo, se pomakne naprej ter Povšeta tako zgrabi na levo nogo, da mu od kolena doli meso kar čisto odterga, kost pa je ostala cela. Bil je pri zavednosti previden s svetimi zakramenti; čez tri dni je umerl, ter zapustil revno vdovo in nepreskerbljenih otrok. — Janez M., z Brezovca pri Mokronogu, sin revne vdove, 18 let star, in kaj slabega obnašanja. Še mlad, pa vendar je zaradi tatvine že vidil ječe na ljubljanskem gradu. Ko ga je spremljevalec izročil občini, je bil Janez „frej“. Od veselja se je berž napil šnopsa, tako da je pozno v noči mislil, da gre domov, pa je šel naravnost od doma. Pod nekim kozolcem je zaspal. Ker je hodil po snegu, bili so mu škornji mokri. Zjutraj so ga našli; noge so bile s škornji vred zmerznjene. V bližnji hiši so ga sezuli neprevidneži — in koža se je potegnila z nog ob enem s škornji. Domači zdravnik je spoznal, da zanj ni druge pomoči, ko noge mu proč uzeti. Poslali so ga v ljubljansko bolnišnico. — O nezmernost, gerda pijanost! Da bi vsi malovredni šnopsarji premislili, koliko se zgodi nesreč po tem strupenem šnopsu, gotovo bi se zmanjšala pijanost. To daj Bog! (Dol. Nov.)

Iz Splita. (Nikolaj Bjanković.) Škofijstvo v Splitu (Spalato) v Dalmaciji dela na to, da bi sloveči služabnik Božji Nikolaj Bjanković bil med blažene prištet, ker bil je mož junaških čednost, posebno goreč za Božjo čast in zveličanje duš. Informacijska pravda je bila že v Rim poslana in zbor obredov je blagovoljno sprejel prvo preiskavo. Advokat zagovornik gosp. Ferdinand Morani je vvod te preiskave izročil kardinalu Miecislavu Ledehovskimu.

Predno se pa prošnja izroči sv. Očetu, se morajo v Rim do sv. Očeta poslati tudi prošnje nadškofov, škofov, kapiteljnov, prednikov cerkvenih redov in tudi družih vzvišeni mož iz zadevnih in družih škofij, da naj bi se berž ko moč začela preiskava.

Nikolaj Bjanković je bil rojen v Splitu v Dalmaciji 15. vel. serpana 1645. Gnalo ga neko posebno nagnjenje v duhovski stan; ker je bil pa še zelo mlad, se je posvetoval s svojim učenim in pobožnim spovednikom, kateri ga je poterdil v njegovem sklepu, v kar sta tudi oče in mati, Dominik in Lavra, rada privolila. Poslan od nadškofa v višji nauke, je tudi te doveršil z največi pohvalo in postal je učenik (doktor) modroslovja in bogoslovja, bil posvečen duhoven, ter je bil pastir kersčanske čede; precej na prvem mestu je skoro iztrebljeno vero zopet obudil in poživil. Ne dá se popisati, kako je naj ostudniši pregrehe iztrebljal, naj blagši čednosti sadil.

Potem je postal kanonik, česar pa ni pozelel. Dedič velikega premoženja po svojih starših, je vse daroval za vstanovljenje reda ter Oratorija sv. Filipa Nerija v Splitu za boljšanje ljudstva in posebno mladine. Prednika temu vstavi je postavil gosp. Antona

Antulović-a iz Požege, nekdanjega gojenca ilirskega vstava (v Rimu?).

Pa ne le samo po splietski škofiji je sejal seme besede Božje, temuč obhodil je vso Dalmacijo, neštevilno naj terdovratniših grešnikov je s svojim misijonarjem spreobernal, veliko razkolnikov zavernal v katoliško Cerkev, in celo v otomanske okrajine je segla njegova gorečnost. Povernivši se domú je v Splitu postavil temelj novi stoljnici, napravil oltarje itd. Se vé, da zbudile so se tudi marsiktere sovražne moči, ktere pa je v družbi izverstnega Antulovića junaško premagal.

Velika je bila takrat dušna in telesna revščina obsluženih zapušeni vojakov, katerim v prid je vstanovil red „dobre smerti“ (Bonae mortis) sv. Frančiška Ksav., čegar družbeniki so med drugim nepokopane merlice pobirali in jih na cerkvenih prostorih pokopavali. Neizrečeno veliko dobrega je storil tudi vojakom na vojski s svojimi pridigami, z oserčevanjem v vojskah zoper Turka, zoper ktere ga se je Beneška republika vojskovala. L. 1684 namreč se je ljudstvo Skardonske in Makarske podverglo Beneški republiki. Bjanković se je v pre mnogih zmešnjavah tako modro in izvedeno obnašal, da je daleč in celo do Rima segel njegov slovez.

Berž pa ko se je z vojske domú povernil, je zopet pričel domače misijone s pomočjo oratorijancev sv. Filipa Nerija. Odpovedal se je celo kanonikatu, da bi ložej vso pozornost obračal na delavnost svojega oratorija; obderžal si je na prigovarjanje nadškofovo samo naslov generalvikarija. Prisiljen pa je bil ne le zopet kanonikat sprejeti, temveč na prizadevanje Beneških velikašev je bil v Makarski vstanovljen škofijski sedež in Bjanković, češji tudi nerad, je postal makarski škof. (Konec nasl.)

Iz Egipta. (Kaj delajo bivši hartumski misijonarji?) Marsikteri gotovo misli, kako da je zdaj z misijonskim osebvtvom, ko je njih večina bežala iz Hartuma in je vse ondotno misijonsko lepo posestvo v oblasti preku-cuhov? Ob kratkem je odgovor ta, da nadaljujejo svoj misijon v Egiptu, v Kairi in po družih krajih. Pismo iz Suakina ob rudečem morji od 25. prosinca tega leta je prav vesela priča njihove delavnosti. Redovna sestra Ksaverija Geyer naznanuje, kako dobro vspešuje ondotna šola. V začetku pred nekimi mesci so imele enega samega učenčka, 25. pros. bilo jih je že 28 (in zdaj 8. sušca, kakor se vé iz družega pisma, imajo jih 45). Marsikteri dečki pobegnejo iz ondotnih šol in pribeže v katoliško; dve domačinski ženski namreč imate dve šoli, ako se smete šoli imenovati, v kterih dečke učite koran. S pomočjo batin se namreč otroci nauče kake sure (verste iz korana, mohamedanskega svetega pisma), in ko šolo zapustijo, ne znajo ne brati in ne pisati. Sestre imajo pravilo, da brez volje staršev ali varhov ne sprejmó nobenega dečka v šolo. To je potrebna previdnost, zarad mohamedanske prenapetosti. Starši pa spoznajo korist nove šole in mnogi prihajajo zahvalit se za nauk in lepo odgojo, ki jo otroci uživajo.

Sv. Štefana dan, pravi dopisnica, smo pervikrat peljale šolarje na sprehod. Bale smo se, da fanatiški musulmani ne bi v nas degali kamnov; pa se ni nič hudega zgodilo; ravno nasproti, ko so vidili te dečke, ki so poprej sami sebi prepuščeni po ulicah kričali, zdaj v redu po dva in dva iti, je bilo to za vse ne le kaj novega, ampak tudi prijetnega. Take šetanja ponavljamo včas in gremo iz mesta v pušavo, kjer otroci igrajo po svoji volji razne igre, kar ima naj boljši nasledke, ker naslednji dan pridejo drugi starši in nam zaupajo svoje otroke. Nekteri so ubožni, tudi sirotki, in damo jim opoldan košček kruha, drugim oskerbimo obleke...

Razun šole nam dajo opraviti mnogi razkolni Abisinci, tukaj stanujoči, ki prihajajo v našo hišo. Da abisinskim vojakom pripomoremo pri sv. maši biti, smo po njih željah prosili in dobili od vlade privoljenje, da ob nedeljah ob času sv. maše nimajo svojih vaj. (Kolik nauk za katoliške dežele, koder se slišijo včasih pritožbe, da ravno ob nedeljah dopoldne ne morejo iz kasaren, da bi svojo cerkveno dolžnost spolnili.) Tako pridejo ob nedeljah k sv. maši katoliški mornarji dveh vojnih bark, „Delphin-a“ in „Starling-a“. Njih obnašanje v cerkvi je tako spoštljivo, da je vsim lep izgled.

Božične praznike smo obhajali z naj večji slovesnostjo, kar je bilo moč. Po stari navadi našega misijona v Hartumu smo imeli sv. mašo tudi o polnoči.

Prostor pred našo hišo je bil električno razsvitljevan z dvema velikima svetilnjakoma, kar nam je bilo blagodušno dovoljeno v ta namen. Nad vhodom v cerkvice je svetila velika svetilnica v raznih barvah, in cerkvice same je bila svitla kakor po dnevi, razsvitljavana z 20 svetilkami in mnogimi svečami, in k temu so radovoljno pripomogli vsi, tudi nekatoličani. K sv. maši o polnoči so natanko prišli vsi katoličani, pa tudi mnogi razkolniki in muslimani...

Iz Assuana, zadnjega mesta v Egiptu, piše misijonar Leon Hanriot, da zbira ondote katoličane k službi božji v neki sobi, da pa za vse barve ima eno samo pisano mašno obleko. V tem mestu je tudi veliko razkolnih koptov, ki so najeli nekega protestanta, da jim biblijo razlaga; č. g. Leon pa si bode prizadjal podeliti jim pravo razlago sv. pisma itd.

Piše, da ondi je tudi greko-razkolni Sirijan, dragoman (tolmač) angleškega komandanta. Šel je p. Leon obiskat ga, ko je bil bolan, in je rekel, da zdaj ni ne grek, ne katoličan, ne protestant in ne kopt; kadar pa bo dobro spoznal resnico, se je bode prijel s celo dušo. Prašal me je, pravi p. Leon, kako razumevam jaz tiste besede pri sv. Mateju, kjer govori o ločitvi in o radovoljni čistosti; in ko sem to pojasnil, mi je odgovoril, „zdaj pa nočem nič več slišati o protestantih, ki nimajo mnirov: kajti ti preganjajo mnihe in redovnice, in meni veljajo kakor nevérniki.“

Še pripoveduje, da v sosesčini je nekaj prebivalcev po vaséh z katoličani in nekaj z razkolniki, vsi pa so silno nevedni in veliko dobrega bi se dalo storiti, ako bi se jim zidala cerkev in šola. —

Ubožec.

Tam na mirodvoru
Deček na gomili,
V zimskem jutru zoru
Kliče mamo v sili:

„Mama, serčno ljuba,
Pridi iz globine!
Mama, tvoja zguba
Dela bolečine.“

Naj povém, kako je
Zdaj pri naši hiši,
Oh, bridko bridko je,
Prosim, mama sliši!

Ko so tebe v jamo
Hladno zakopali,
Oče drugo mamo
Kmalo so si zbrali.

Ko sem tebe hvalil,
Kak si dobra bila,
Hudo sem jo žalil,
Se je razsrdila:

„Me žaliti hočeš,
Čepec topoglavi?
Če molčati nočeš,
Se od hiše spravi!“

Rekla je, — zvezala
Moja oblačila,
Me je sem poslala
K tebi, mama mila!

Vém, da ni mogoče
Ti iz groba priti;
Tvoje serce vroče
Nehalo je biti.

Godce so najeli
Svatbo praznovali,
Mnogo pili, jeli,
Zadnjič še plesali!

Jaz pa nisem zabil,
Ljuba mama, náte,
Ko je godec vabil
K plesu goste, svate.

Proč od veselice
Naglo sem korakal
H križu sred vasice.
Molil zate — plakal.

Svatba je končana
Šli so svatje, gosti;
Mati, — prej neznana,
Me ne čisla dosti.

Oče, nova mati
Kosita za mizo,
Jaz pa zunaj stati
Moram, ne smem blizo.

Rožni venec radi
Prej smo vsi molili,
Zdaj ni več v navadi,
So ga opustili.

Tvoja naj dušica
Toraj nad zvezdami
Mi bo priprošnjica —
Prosim te s solzami.

Naj mi Oče večni
Vteši serčne boli,
K tebi v kraj presrečni
Priti mi dovoli.

V sercu žarek blažen
Dečku se zasvéti,
Milo potolažen
Neha se ihteti.

Meni, da iz raja
Mama se oglasi:
„S cvetkami te maja
Mili Bog okraši.“

„Verni, dete vbožno,
Še domú do cveta, —
Vbogaj prav podložno
Mater in očeta.“

Detek to oblubi,
Z Bogom! mami pravi,
Hladni grob poljubi,
Se domú odpravi.

* * *

Kmalo se zveselil
Je spomladi krasne,
Angelj ga preselil
Je v višave jasne. —

Z venci, rožnim cvetjem
So ga okrasili,
In med milim petjem
K mami položili. —

Radoslav.

Sveti Križ.

Kraljevo znamenje, sveti Križ,
Ki v zmagi rajski se bliščiš,
Gospoda si nosilo,
O znamenje rajsko milo!

Kraljevo znamenje, sveti Križ,
Ti sladke upe nam budiš,
Da bomo kdaj veselí
Mi v sveti raj dospéli.

Kraljevo znamenje, sveti Križ,
Ti duši upanje deliš,
Pod slavno zmago tvojo,
Da rešim dušo svojo.

Kraljevo znamenje, sveti Križ,
Skušnjavca v beg ti zapodiš;
Peklu, o znamenje milo,
Poterlo vso si silo!

Kraljevo znamenje, sveti Križ,
V skušnjavi ti mi moč deliš;
O znamenje rešenja,
Ti vredno si češčenja!

Kraljevo znamenje, sveti Križ,
Ti v sili me ne zapustiš;
Naj znamenje sveto tvoje,
Bo vareh duše moje.

Kraljevo znamenje, sveti Križ,
Ti pravi ključ si v paradiž;
Pod tvojo naj zastavo
Dospemo v rajsko slavo!

Pozdravljamo te, sveti Križ,
Ki v slavi večni se bliščiš;
Odpri nam rajska vrata,
Odpri nebena zlata!

Češčen nam bodi, sveti Križ,
Zaupno zremo v tvoj naj bliš,
V tolažbo Križ nam bodi,
Ko Jezus ljudstva sodi!

Češčen nam bodi, sveti Križ,
Nam naše madeže izbriš',
Naj bili v dan prihoda
Veseli bi Gospoda.

Češčen nam bodi, sveti les,
Ki nosil Kralja si nebés;
O sveti Križ bliščeči,
Ti večno nas osreči!

I. Z.

Razgled po svetu.

Šola in prostomišljaštvo. Goriški „Eco“ piše: Plemeniti in pravični opor tirolskega deželnega zbora z namenom za versko šolo je vladi jasno pokazal, kako globoko katoliško ljudstvo čuti potrebo šole na katoliški podlagi in da ne more zadovoljno biti z novošegno šolo. Ta potreba se čuti ne le na Tirolskem, ampak več ali manj po vsi Avstriji. Torej se terdno zanašamo, da se bode zadostilo tej potrebi, da bode katoliško ljudstvo zopet imelo katoliško šolo in se veselilo njenih duhovnih in telesnih koristi.“ Vgodni čas za to zopetno pridobitev, meni list dalje, bodo vedili najti modri cerkveni pastirji in vlada, ki se ne bode dala oplahiti nekterim divjim kričavcem in rogoviležem. Sad novošegne šole se pač žalostno kaže v naslednjih, ki se vidijo v pravdah zoper prekucuhe. Kolikor bolj namreč se šola loči od Cerkve, toliko bolj se loči od države; to se vidi še posebno na Ruskem in to je spoznal Bismark sam, ki toraj tako določno povdarja, da odvracati vpliv Cerkve do življenja ljudstva je butoglavo delo in politiška zmota.

Rim. Govori se, da novi kardinal Vanutelli postane papežev državni tajnik; msr. Mocenni, dosedanji državni podtajnik, da gre za nuncijsko na Dunaj; Galimberty pa za nuncijsko v Monakovo.

Prusko. Bismarkovci se zdaj péhajo dokazati, da je centrum v nemškem zboru bil vzrok pruske kulturne borbe. Risum teneatis... Skoro utegnemo še tudi slišati. da Piju IX in gg. pl. Malinkrotu, Reichensbergu, pl. Schorlemerju in Windthorstu gre čast, da so skovali majnikove postave, pravi „Köln. Volksztg.“ — Sicer pa so po navdušeno sprejetem „septenatu“ začeli premišljevat: od kod pa denar za toliko pomnoženo vojno moč?! — Imeli so na dnevnem redu pa tudi pomislika vreden predlog: nedeljsko delo, žensko delo, otroško

delo; to ima v nekem oziru več pomena kot oboroževanje; izročeno je odboru. —

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Posebni nameni molitvenega apostoljstva za
mesec april.

(Od papeža Leona XIII odločen in blagoslovljen.)

Zlata maša sv. Očeta.

20. S. Hildegunda. Bavarska vladarska hiša; posebno priporočene zadeve taci redov, ki se pečajo z odgojo in z bolniki.

21. S. Anzelm. „Duhovni in komunikanti“; da bi se katoliško vzgojili otroci mešanih zakonov; več slepih, gluhih, mutastih in pohabljenih.

22. Ss. Soter in Kaj. Kerščanske službe za kerščanske družine; več oséb v hudih stiskah; na duhu bolni.

23. S. Adalbert. Misijoni po Nemčiji, Danski in Švediji; za obvarovanje pred velikimi nesrečami gledé premoženja; hude skušnjave.

24. S. Jurij. Za kerščansko življenje po vojašnicah; da bi Bog odvezal ali vsaj zmanjšal velike dušne težave; brezbožni stari možje.

25. S. Marka. Katoliška društva za večjo gorečnost; več očetov, mater, vdov in sirót.

26. Mati Božja dobrega sveta. Za razsvetljenje v volitvi stanu; razne dobrodeltne in važne zadeve; več ubožnih hiš.

27. S. Peter Kanizij. Pravice svete cerkve, v cerkvi in v šoli. Oproščanje vseučilišč od prostozidarskih načel.

28. S. Vitalis. Podonavske dežele; za poterpežljivost mnogim terpečim; nove redovniške in kongregacijske naselbine.

29. S. Robert. Mladina za obvarovanje pred pohujšanjem; razne domače zadeve; na duhu in telesu bolni in betežni.

30. S. Katarina Sienska. Vse doposlane in še ne priporočene zadeve; v aprilu umerli udje molitvenega apostoljstva; — ravno tako udje, ki umerjó v naslednjem mescu.

Molitve navadne.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Bolan duhoven. — Dve terdovratni osebi ste živo priporočeni v molitev za spreobrnjenje. — Mladeneč, da bi starše ubogal in zapustil nevarne družine. — Mladeneč, da bi ne zgubil vživane dobrote. — Hišne zadeve, da bi se srečno zveršile. — Sestra priporoča brata, ki se je podal v tujo deželo, da bi na prošnjo Naše ljube Gospé in sv. Frančiška Ksav. srečno prišel na odmenjeni kraj. — Neimenovana na dober namen priporočena N. lj. G. presv. Serca. — Bolna oseba.

Listek za raznoterosti.

Nesreča. Otroka Mice Vraz v Zaverbu pri sv. Rupertu v Slov. goricah sta gredoč iz vinograda zderknila s steze v jarek ter oba utonila. (Sl. G.)

Kdor je siten, je siten do konca! Neki prenapeteži v Pragi nimajo dosti zmešnjav na politični strani, se mešajo še v verske reči in zahtevajo z veliko nadležnostjo, da naj se bogoslovna semenišča za bogoslovce ločijo na dvoje, v nemške in češke! — Dobro, da te modre glave nimajo besede v rimski Propagandi, tam bi iz enega semenišča jih napravili nemara kacic 100, če ne še več!

V Klokoti na Českem je 31. sušca umerl ljubljanski bogoslovec g. Jož. Dvořák. R. I. P.

Šolsko. Eden nemških učiteljev piše drugemu te le znamenite besede:

„Das höchste pädagogische Ziel, das wir unsern Schülern erstreben sollen, ist die Gottähnlichkeit im Denken, Wollen und Handeln.“

„Was nützt mir Ehre, Geld und Lust der Erde?

Ich bin ein Thor, wenn ich nicht heilig werde!“

Naj višji namen pedagogički, za katerega se moramo pri učencih prizadevati, je ta, da prihajajo Bogu podobni v mislih, v volji in v dejanji.

„Čemu mi čast, denár, slastno življenje?

Bedák sem, ako služim večno si terpljenje!“

Na Ubelskem je 4. t. m. previden s svetimi zakramenti za umirajoče po daljšem bolehanju umerl č. g. Frančišek Legan, duhoven v pokoju. Osmi na njem bo 21. t. m. na Ubelskem. Ranjki je bil rojen 18. kim. 1839 v Št. Vidu pri Zatičini, posvečen 20. kim. 1862. R. I. P.

Za pirhe. Angelček, otrokom učitelj in prijatelj. Izdal Anton Keržič; 1. zvezek. V Ljubljani, v kat. bukvarni 1887. — Ta knjižica z 48 stranmi je po prijazni zunanji in notranji obliki kakor nalašč za mladino. Po zunanjem se priporoča s pisanim oblačilcem, kakor Jožek Egipčan; po notranjem pa s podučnim in vedrilnim branjem za notranjo lepoto mladine, kakor je bilo serce pri Jožefu Egipčanu. Stane samo 12 soldov, vredna je pa 12 zlatov. Kteri želite otrokom velikonočno veselje napraviti, kupite jim to knjižico.

V Torinu je 12. sušca umerl mnogoglasni učenjak in odpadnik Passaglia, ki se je pa pred smertjo spreobrnul, povernil v sv. Cerkev, ves skesan prejel ss. zakramente in močne spodbudljive smerti umerl. Bog mu bodi milostljiv.

Iz dijaške kuhinje. V ljudsko kuhinjo nam je sušec za 79 učencev odnesel 126 gl. 94 sld. Koliko je šlo še drugam drugim za hrano in druge potrebe, moralo bi se še le šteti, za kar je pa veliki teden mučno dobiti časa. Lahko bi bila kuhinja in sušec ministra djala na suho, ko bi verli dobrotniki tako pridno ne prilivali: Kristus jim plačaj z bogato Alelujo!

Za veliko noč prijateljem.

*Surrexit Dominus vere,
Aleluja!*

*Vaskres Hristos!
Vaskres doista!*

*Vstal je Kristus, Aleluja!
Vstal zarés je, Aleluja!*

Kristusovo ustajenje
Lajšaj Vam skerbi, terpljenje,
Slajšaj Vaše vse življenje.

Kar vam cvetja v igred zbuja,
Kar Velika noč ponuja:
Vse Vam lepšaj Aleluja!

Duhovske spremembe.

V Lavantinski škofiji: Čast. g. Jože Tombač, nadžupnik in dekan v Rogatcu, je postal kn. šk. duh. svetovalec, č. g. Anton Vamberger, doslej kaplan na Bizeljskem, pa duh. pastir v posilni delavnici v Messendorfu pri Gradcu.

V Goriški nadškofiji: Č. g. Julij Rossi, knezo-nadškofijski kancelist v Gorici, imenovan je drugi duhovni pomočnik v Terziči; novomašnik č. g. Evgenij Jordan šel je za kaplana v Oglej; čast. gosp. Josip Peteani, kaplan v Muši, premeščen je v Št. Peter ob Soči; č. g. Jos. Ballaben, kaplan in č. g. Jakob Pussi, župnik v Št. Petru ob Soči, gresta v začasni pokoj. — Umerli so č. gg.: Peter Utili, župnik v Št. Kancijanu; Ivan Tribuson, duhovni pomočnik v Terziči; Fr. Peršič, vojaški duhoven v pokoji v Gorici; Jožef Leban, duhoven v pokoji pri usmiljenih bratih. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Č. g. župnik J. Potočnik 5 gld. — Neimenovana 1 gld. — Pn. g. dek. M. Kožuh 5 gld. — Čast. g. A. Kalan 1 gld. „za pirhe.“ — Marija Staniša 50 kr. — Čast. g. župnik Avg. Turk 2 gld. — Neimenovana 1 gld. — Čast. gosp. kaplan Jaklič Ant. 3 gld. — Neimen. 50 kr. — Nekdo z Brezovice 1 gld. — Preblaga dobrotnica I. Z. 5 gld. — Čast. g. J. M. 2 gld. — Čast. g. župnik B. Petrič 2 gld. — A. St. 2 gld. — Neimenovan gospod 2 gld. — V. Zagorijan 3 gld. — Čast. gosp. župnik A. Hočevar v Št. Joštu pri P. gr. 2 gld. — Čast. g. kapl. V. Lavter 2 gld.

Za sv. Detinstvo: Z Brezovica 5 gld. čast. gosp. župnik J. Potočnik. — M. P. 20 gld.

Za sv. Očeta: V. Zagorijan 2 gld. — Nekdo z Brezovica 1 gld. — Čast. g. kapl. V. Lavter 1 gld.

Za hišo kat. družbe rokodelskih pomočnikov: Pn. g. prel. in kan. dr. A. Čebašek še 50 gld., želeč, da bi se kmalu srečno doveršila in blagoslovila.

Za varhe Božjega groba v Jeruzalemu: Gosp. prel. dr. A. Čebašek 10 frankov v zlatu. — Z Jesenic po čast. g. župniku 4 gld. — Iz Št. Jošta pri Polh. gr. po č. g. župniku 2 gld. 30 kr.

Za afrikanski misijon: Neimenovan gospod 1 gld. — Gnja. T. B. 1 gld. 10 kr.

Za bratovščino N. lj. Gospé: Čast. g. J. M. 1 gld. — Po č. g. dr. Jož. Dolencu 2 gld. 40 kr. — V. Zagorijan 3 gld.

Za Marijanišče: Preblaga dobra roka I. Z. 100 gl.

Za pogorelce v Kuteževem: Preblaga dobra roka I. Z. 5 gld.

Za odkupovanje zamurcev Dahomejcev: G. Fr. Omejic 1 gld.

Za bratovščino za duše v vicah: Čast. gosp. J. M. 1 gld.

Za Bulgarijo: V. Zagorijan 2 gld.

(Drugi dar. prih.)